Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ЧЕРВНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 15, 1985 No. 113. VOL. XCII

ВАТИКАН ВІДКЛИКАВ ЗАВІШЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ

Торонто. — Як повідомляє торонтонський щоденник „Глоб енд Мейл", Конгрегація для Східніх Церков повідомила листовно трьох українських католицьких священиків, які були суспендовані за те, що їх висвячено в 1976 році помимо того, що вони були одружені, що вони можуть знову виконувати свої пастирські обов'язки.

Листи, писані в італійській мові та підписані Кардиналом Владиславом Рубіном і його секретарем Архиєпископом Мирославом Марусином, виясюють, що Ватикан відкликує завішення, щоб був „спокій душ".

„Ми є певні, що ви радієте разом з нами, коли тепер дістаєте таке розв'язання цієї справи на вашу користь", — пише Єпископ Ізидор Борецький у своєму супровідному листі, що разом із листом Східньої Конгрегації отримали всі три суспендовані священики — Тарас Лозинський, Андрій Корманик та Іван Ґірґіни.

Кореспондент „Ґлоб енд Мейл" Стенлі Озєвіч, у своїй статті інформує, що не міг отримати коментарів на цю тему від самих суспендованих, але цитує видання „Кетолік Реджістер" з 8-го червня ц.р., де о. Т. Лозинський, парох церкви св. Димитрія у Вестоні, Онт., і батько трьох дітей, каже, що „після десяти років праці для мене велика радість переживати перемогу справедливости".

Далі кореспондент „Ґлоб енд Мейл" ще раз подає коротку історію Української Католицької Церкви та початок конфлікту, коли в Канаді у 1975 році висвячено трьох українських католицьких священиків помимо того, що це вже не було дозволено в Північній Америці від 1929 року, хоча у Західній Україні були одружені священики висвячені до Другої світової війни.

Минулого року як відомо в часі відвідин Папою Іваном Павлом II Канади, Єпископ І. Борецький дістав гострого листа в тій справі від В. Рубіна. Лист викликав широкий відгомін серед вірних УКЦеркви, як також Владика І. Борецький завзято боронив своїх священиків — подає „Ґлоб енд Мейл". У висліді, Ватикан тепер поступився, хоча, як пише С. Озєвіч, в останніх роках він шукає порозуміння з СССР.

ПРОФ. О. ПРІЦАК І Л. МОЛОДОЖАНИН ОТРИМАЛИ ПОЧЕСНІ ДОКТОРАТИ

Проф. О. Пріцак

Л. Мол-Молодожанин

Едмонтон, Альта. — Тут на університеті Альберти в часі річної ґрадуаційної церемонії 5-го і 6-го червня ц.р., якою проводив канцлер університету адвокат Петро Саварин, отримали почесні докторати два широко відомі українці — проф. д-р Омелян Пріцак і скульптор Лев Мол. Молодожанин.

Проф. О. Пріцак отримав почесний докторат за свою наукову працю, зокрема за видану в 1981 році з університетської преси Гарварду праці п. н. „Походження Руси: Старі скандинавські джерела, інші як саґи". У наданні почесного докторату підкреслюють також великий вклад ініціятиви та праці проф. О. Пріцака в заснуванні Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету та трьох катедр українознавства в тому університеті. Він очолює катедру історії ім. М. Грушевського.

Скульптор і мистець Л. Молодожанин відомий із своїх творів на українському і міжнародному форумах, зокрема з виконання погруддя Папи Павла УІ, Папи Івана Павла II, президента ЗСА Двайта Айзенгавера, прем'єр-міністра Канади Джана Діффенбейкера та інших. Його мистецькі твори; знаходяться в галеріях Онтаріо, музеї Ватикану, канадській ґалерії МекМайкел і він одержав багато нагород та медалів.

Він був також проєктодавцем пам'ятника Тараса Шевченка у Вашінґтоні. Свої мистецькі студії Л. Молодожанин закінчив у мистецькій академії Берліну, і мистецькії академії в Гаазі.

МОСКВА ПРИГОТОВЛЯЄ ПСИХОЛОГІЧНИЙ ҐРУНТ ДО ІНВАЗІЇ НА ПАКІСТАН

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС чимраз частіше поширює тепер інформації про „злочинну діяльність" і „варварські акції" пакістанських властей проти „радянських і афганських службовців, захоплених душманами на території Демократичної Республіки Афганістану і таємно переправлених у Пакістан".

На Заході, деякі політичні спостерігачі і аналітики думають, що Совєтський Союз потихенько приготовляє психоглогічний ґрунт для чергової інвазії її військ, тим разом на Пакістан, сусідню з Афганістаном країну, яка є добрим запіллям для антикомуністичних повстанців і афганського руху спротиву, що від першого дня окупації Афганістану совєтськими військами в 1980 році, веде збройну боротьбу проти окупантів і їхніх афганських спомагачів. Совєтські бомбардування прикордонної полоси на пакістанській стороні є доказом, що комуно-московські імперіялісти випробовують також реакцію демократичного світу, зокрема З'єднаних Стейтів Америки.

Совєтська газета „Радянська Україна" помістила у числі з 23-го травня ц.р., а також у пізніших числах, антипакістанський матеріял ТАСС, переповідаючи при тому стару імперіялістичну історію про те, що, мовляв, за згодою військового режиму Пакістану там створено в районах, що межують з Афганістаном десятки таборів контрреволюціонерів „звідки здійснюється розбійницькі набіги бандитів на мирні афганські села і міста".

Як це звичайно буває, совєтське агентство ТАСС покористувалося і в цьому випадку чужими джерелами а саме інформацією в „Ню Йорк Таймсі" про ситуацію в Пакістані. Крім того ТАСС твердить, що Адміністрація президента Рональда Реґена перетворила Пакістан „у свій головний плацдарм агресії і провокацій у цьому районі світу. Саме в Пакістані під керівництвом іноземних, головним чином американських, інструкторів діє старанно розроблена система підготовки найманців для ведення неоголошеної війни проти ДРА... Відомо також, що Ісламабад здійснює прямі воєнні провокації проти Афганістану, грубо порушуючи елементарні норми міжнародного права і статуту ОН. Пакістан тягне для Вашінґтона каштани з вогню, забуваючи про те, що на цьому можна попектись".

Речники афганського визвольного руху і головне командування повстанських частин негайно зареаґували на совєтські обвинувачення і помістили у прихильних для них часописах вияснення в цій справі. Вони запитують: „Хто є бандитом, той, що нападає, чи той, який обороняється перед нападом?" Крім того вони переповідають цілу історію совєтської інвазії, зумисне і систематичне винищування афганського населення, грабування природних багатств і ведення війни безоглядними засобами, включно до хемічної зброї. У становищі афганські патріоти погоджуються з думкою західніх аналітиків, що Москва підготовляє психологічне підґрунтя для інвазії на сусідній з Афганістаном Пакістан.

К. Вайнберґер пропонує застосувати до шпигунів смертну кару

Вашінгтон. — В середу, 12-го червня, в інтерв'ю з журналістами секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер сказав, що якщо члени родини Вокерів будуть засуджені за шпигунство, то їх „треба розстріляти".

На протязі тридцятихвилинного інтерв'ю К. Вайнберґер сказав, що нинішні закони не дозволяють вжити смертну кару в мирний час до шпигунів, але Пентагон обдумує пропозицію про законопроєкт, який передбачає смертну кару за шпигунство не лише у воєнний час, але і в мирний час.

У вівторок, 11-го червня, на пресконференції у Вашінґтоні за смертну кару шпигунам висловився і секретар Департаменту військово-морської фльоти Джан Леман. Коли Вайнбергерові нагадали про це, він сказав: „Хотілось би, щоб саме я це запропонував".

На думку секретаря Департаменту оборони, смертна кара за шпигунство повинна передбачатися як кримінальним, так і військовим законодавством. Нині кримінальний закон передбачає максимальну кару за шпигунство ув'язненням до кінця життя. Щодо військового законодавства, то в ньому навіть нема згадки про шпигунство.

„Коли мене питають, що заслуговують ці люди (члени шпигунської сітки Вокерів), якщо їх вина буде доказана, я відповідаю: їх слід розстріляти. А взагалі я вважаю, що вони цілком заслужили б, щоб їх повісили", — сказав Вайнберґер.

Р. Реґен захищає проєкт податкової реформи

Блумфілд, Ню Джерзі. — В четвер, 13-го червня, президент Роналд Реґен виступив тут перед мешканцями міста, щоб захистити свій проєкт податкової системи від „нерозумних інтелектуалів" і „акул", які намагаються добитися не зниження, а підвищення податків.

„Всі ми знаємо, що наша нинішня податкова система не викликає ні симпатії, ні поваги. Вона заохочує до обману. Вона несправедлива. Настав час покінчити з нею і прийняти ліпшу". — сказав Р. Реґен.

Під час виступу в Блумфілді Президент критикував представників східніх стейтів, які твердять, що запропонована реформа приведе до погіршення матеріяльного становища їх громадян. Ці твердження базуються на тому, що в проєкті реформи передбачається відмова від відтягнення податків, що їх вилучують стейти і міста, з суми федерального податку.

„Наш плян розроблений в інтересах середньої американської родини, для підвищення її добробуту. Це є чесний плян, а не плян, що має на меті інтереси окремих стейтів — Ню Мехіко, Ню Йорку або Ню Джерзі. Наша реформа — в інтересах мешканців такого міста, як Блумфілд, вона дасть змогу вам витрачати більше грошей, щадити і більше інвестувати, — сказав Реґен, звертаючись до багатотисячного зібрання. — Ми не даємо переваги тому чи іншому стейтові. Ми віддаємо перевагу платникові податків". За словами Реґена, середній платник податків стейту Ню Джерзі заощадить завдяки податковій реформі понад 600 долярів на рік.

„Акули кружляють навколо пляну податкової реформи. Але у нас є захист від них. Цей захист — американський народ, але при умові, що його голос буде почутий", — сказав Реґен, звертаючись до мешканців Блумфілду, які часто переривали його промову оплесками.

Кореспондент агентства ЮПІ Айра Аллен повідомляє в зв'язку з виступом Президента, що податкова реформа має таких серйозних опонентів, як лідер республіканської більшости в Сенаті Роберт Довл і голова фінансової комісії Палати Репрезентантів Вілліям Ґрей, які вважають, що для зниження дефіциту федерального бюджету податки повинні бути, навпаки, підвищені. До цих опонентів і звертався Президент, обіцяючи в Блумфілді наложити вето на будь-який законопроєкт, який передбачає підвищення податків.

Учні Академії св. Юра отримали міські нагороди

Ню Йорк. — Понад 1,600 студентів з Ню Йорку отримали „нагороди контролера" за надзвичайні успіхи в математиці, компюторській техніці, економіці й природничих науках за 1984-85 рік. Ініціятором цієї програми є контролер Ню Йорку Гаррісон Голдін.

Нагороджено студентів різного віку — від народної до середньої школи. Серед нагороджених є двох українців, учні Академії св. Юра Марія Ґбур і Орест Шуль.

Г. Ґолдін почав нагороджувати визначних студентів в тих чотирьох ділянках у 1983 році, щоб заохотити учнів вчитися цих предметів знання в яких буде потрібне з приходом технологічних змін. Він сказав, що знання цих предметів допоможе цим студентам, коли вони шукатимуть за постійною працею.

У Філядельфії відбудеться зустріч з М. Мовчаном

Філядельфія. — Філядельфійський Комітет в Обороні Національних і Людських Прав в Україні влаштовує зустріч з Миколою Мовчаном. Зустріч відбудеться в середу, 19-го червня, о 7-ій годині вечора в Українському Освітньо-Культурному центрі при 700 Сідер ровд.

Микола Мовчан родом з України. Він є одним з п'ятьох колишніх совєтських вояків, які не захотіли воювати проти афганського народу і добровільно перейшли на сторону партизанів, які борються проти совєтських окупантів і режиму Бабрака Кармаля. Нині Н. Мовчан живе у ЗСА. На вечорі він поділиться своїми воєнними переживаннями.

Сеньйори УНСоюзу відбули 11-ий З'їзд на Союзівці

Союзівка. — Об'єднання Сеньйорів УНСоюзу відбуло тут в днях від 27-го травня до 1-го червня ц.р. свій 11-ий З'їзд, в якому взяло участь 160 осіб. Серед учасників — 63 були з Ню Йорку 32 з Ню Джерзі, 28 з Іллиної, 10 з Массачусетс, вісім з Пенсильванії, п'ять з Фльориди, чотири з Огайо, чотири з Ровд Айленд і п'ять з інших стейтів.

У вівторок вранці учасники затвердили програму нарад і вибрали Михайла Ольшанського з Чикаго і Естел Волошин з Янґставну на спів-голів. На англомовного секретаря вибрано Данила Слободяна, а на українського Володимира Реннера, обидва з Керґонксону. Протокол з 10-го З'їзду прочитано й принято без змін.

В середу, д-р Іван Флис, головний предсідник УНСоюзу виголосив промову, яка відносилась до будівлі спеціяльного будинку для сеньйорів на Союзівці. Будинок, який міститиме 10 помешкань буде будуватися цього літа. Справа інших будівель для сеньйорів на Союзівці буде розглянена на слідуючих нарадах Екзекутиви УНСоюзу, які відбулуться цієї осени.

Увечері сеньйори влаштували ватру зі співом.

У четвер одна група поїхала автобусом на прогульку до Гантеру, а друга група поїхала автобусом на „Верховину". По полудні до учасників говорив місцевий підприємець М. Оприско на тему „Привілеї сеньйорів".

В п'ятницю вранці Номінаційна комісія, яка складалася з Богдана Дейчаківського, Марії Бобечко, Івана Лаби, Марії Чучман і Романа Шухевича, номінувала, а учасники вибрали таких осіб до Управи: голова — д-р Олег Волянський, містоголови — Евген Волошин і Володимир Сенежак; секретар — Д. Слободян (англомовний), П. Мартюк (україномовний); скарбник — д-р Галина Чорномаз, референти преси — Естел Волошин і проф. Володимир Барагура. Представниками Округ обрано: Стела Демей з Ню Йорку, С. Чорномаз з Ню Джерзі, М. Бобечко з Огайо, Іван Лаба з Нової Англії, Богдан Чайківський з Фльориди і М. Ольшанський з Чикаго.

Бенкет й баль відбувся того ж вечора з участю понад 200.

В суботу вранці Резолюційна комісія апробувала резолюції. Членами Резолюційної комісії були: Степан Куропась, Володимир Різник, проф. В. Барагура і д-р Володимир Барановський.

Учасники З'їзду затвердили підвищення вкладок на слідуючий рік і вирішено, що першенство на місце на Союзівці на наступний з'їзд матюь члени УНСоюзу і Об'єднання. Сеньйори, які не мали змоги приїхати на цьогорічний з'їзд, але хочуть належати до Об'єднання, мусять вислати вкладки за рік 1985-86 до скарбника Галини Чорномаз.

НАШІ ПРОФЕСІОНАЛІСТИ

Д-р Карл Зайнінґер — людина в світі компюторів

Джерзі Сиtі, Н. Дж. (Т. Кардашинець). — Приблизно з годину їзди від цього метушливого гамірливого міста, де знаходиться квартира УНСоюзу, і ми опиняємося у гарній лісистій місцевості в околицях Принстону. Тут на площах, вирентованих від Принстонського університету, на полянці, оточеній лісами, розташований будинок Дослідчого Центру-ляборатрій дослідів і технології, однієї з найбільших у світі електронічно-електричних інженерських компаній корпорації Сіменс, річний прихід якої від продажу виробів становить 17 більйонів долярів річно і яка в понад 130 країнах, затруднює 344,000 людей.

Об'єктом нашої уваги є людина, яка керує цими ляработоріями. Людина, яка досліджує сферу, т. зв. „Artificial Intelligence", і яка влаштовує товариські зустрічі з метою зібрати фонди, щоб допомогти Українському Музеєві в Ню Йорку; яка керувала електронічними дослідами для Департаменту оборони, і яка виявляє жвавий інтерес і зрозуміння до українців і їх культури; яка координує наукові досліджування у Німеччині й Америці, і яка говорить про потребу єдности серед українців на еміграції.

Д-р Карл Зайнінґер

Людиною цією є науковець д-р Карл Зайнінґер, екзекутивний віцепрезидент дослідчих ляборатрій Сіменса в Америці, американець німецького походження і, як він себе представляє нам, — „натуралізований українець".

Приймає нас сердечно, і відразу ж зав'язується жвава невимушена розмова, в якій непомітно проминули майже дві години. Коротко розповідає науковець про компанії Сіменса, які в останніх 14-ох роках глибоко запустили коріння в американський ґрунт в ґалузях індустріяльно - електричної системи, потужньої інженерії, в т.зв. „дата-систем", телекомунікації, в ділянці електромедичній та в ряді інших. Він пояснює, що центр служить мостом

(Закінчення на стор. 4)

В СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ТАЙВАНУ Чіянґ Чінґкуо наказав військові бути в стані бойової готовности, після того, як стало відомим, що Китай не виключає можливости вжиття військової сили проти Тайвану. Речник китайського міністерства закордонних справ заявив минулого тижня, що Китай розглядатиме таку можливість для захоплення Тайвану.

У ЗВ'ЯЗКУ З ПОШИРЕННЯМ поголосок про можливість інвазії американських військових частин на Нікараґуа, речники Пентаґону заявили, що технічно армійські частини в ЗСА і в сусідніх з Нікараґуа країнах Центральної Америки, є готові до такої операції, але ані Білий Дім, ані Пентаґон такого пляну не переводитимуть, якщо їх до цього не спровокують сандіністи чи їхні протектори доставою, наприклад, джетових літаків чи більшої кількости іншої модерної зброї до Нікараґуа.

В РОЗПАЧЛИВОМУ НАМАГАННІ зупинити послідовне зменшення популярности найбільшої опозиційної партії Японії — соціялістичної — її провідники вирішили відмовитися від ленінської доктрини, як головних принципів цієї партії. Провідництво цієї партії, на чолі з Масаші Ішібаші, зрозуміло, що кермо в керуванні державою йому не вдасться взяти у свої руки без того, щоб не відмовитися від своєї мрії і мети завести в Японії соціялізм типу совєтського. Вже вироблено проєкт нової плятформи партії і, як очікується, вона буде формально схвалена на конвенції соціялістичної партії в грудні цього року.

ПРЕДСТАВНИК КИТАЙСЬКОЇ Народної Республіки заявив у середу, 12-го червня, що президент Лі Шієннієн прийняв запрошення президента Роналда Реґена відвідати ЗСА. 76-літній Лі з дружиною прибуде до Америки 22-го липня після відвідин Канади. Це буде перша візита китайського президента в Америці від часу комуністичного перевороту в тій країні в 1949 році. З Пекіну повідомляють, що візита президента Лі триватиме один тиждень, на протязі якого заплановані відвідини кількох американських міст. Відомо, що під час зустрічі президента Реґена з Лі обговорюватимуться торговельні, культурні і освітні справи, проте невідомо ще, чи заторкнуть справу співпраці між обома країнами в ділянці нуклеарної технології.

НА ДЕРЖАВНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ телевізійній станції буде висвітлений документальний фільм про діяльність французького спротиву нацистам під час Другої світової війни, не дивлячись на гострий протест комуністичної партії в цій країні. У програмі „Терористи-пенсіонери" натякається на те, що французька комуністична партія зрадила співборців французького резистансу. Мова в цій програмі про т.зв. манупійську групу, яка складалася з чужинців, головним чином жидів, що боролися проти нацистських окупантів. 23-ох з них німці розстріляли біля Парижу в 1944 році.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ прокуратор заявив, що розшуки за Йозефом Менґеле продовжуватимуться, не дивлячись на заяву сина Менґеле, що його батько помер в Бразилії в 1979 році. Ганс-Ебергарт Кляйн, прокуратор, що очолює в Західній Німеччині дослідження справи Менґеле, заявив репортерам у Франкфурті в середу, 12-го червня, що „полювання" продовжуватиметься до того часу, поки в наслідок медичних експертиз буде стовідсотково доказано, що труп, викопаний з могили на бразилійському цвинтарі 5-го червня ц.р., — це дійсно „залишки" тіла Менґеле.

В АМЕРИЦІ

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІНДІЇ Раджів Ґанді, який перебуває в ЗСА з візитою, в середу, 12-го червня, зустрівся в Білому Домі з президентом Роналдом Реґеном. Як повідомляє агентство ЮПІ, одним з головних питань, які обговорювалися, було питання про Афганістан. Р. Ґанді оправдував совєтську окупацію Афганістану, вважаючи її відповіддю „на погрожування і на те, що ЗСА дають зброю Пакістанові". Ґанді висловив також стурбованість, що Пакістан може використати американську зброю для нападу на Індію.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шулц зробить в липні 12-денну подорож до країн Азії. Він вилетить з Вашінґтону 5-го липня і повернеться 18-го липня. Під час поїздки Дж. Шулц відвідає Таїлянд, Маляйзію, острови Фіджі і Гонґконґ, а також Австралію.

З НЮ ЙОРКУ ДО АДДІС-АБІБИ у вівторок, 11-го червня, прибув літак з продуктами, одягом і лікарствами, зібраними для голодуючих країн Африки організацією „ЗСА для Африки". Цим літаком до Етіопії доставлено вантаж на 1,5 мільйона долярів. Гроші були зібрані від продажу платівок і касет із записом пісні „Ми — це світ", яку виконує хор відомих американських співаків і музикантів.

НА СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ Свєтлани і Ніколая Огородникових, яких обвинувачують в шпигунстві на користь СССР, почав давати зізнання колишній працівник ФБІ Ричард Міллер. Його обвинувачують в передачі Огородниковій секретних матеріялів Уряду ЗСА. Зізнання Р. Міллера на цьому процесі не можуть бути використані на його власному суді, який почнеться пізніше.

У ЧЕТВЕР, 13-ГО ЧЕРВНЯ шіїтські терористи схопили американський літак повітряної лінії TWA, який мав летіти з Атен до Риму. Літак, більшість пасажирів на якому — американці, приземлився на летовищі в Бейруті, щоб набрати пальне, а звідти віллетів у напрямку Альжіру.

НИЗЬКІ ВІДСОТКИ ВІД позичок є головним фактором у постійному рості економіки ЗСА. Якщо ці відсотки продовжуватимуться, економісти передбачають, що це допоможе автомобільній та будівельній індустріям, як також і допоможе знизити федеральний дефіцит.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

І батьків пошануймо

Звичай святкувати День Батька прийшов далеко після того як День Матері став вже широковідомий і відзначуваний майже у цілому західньому світі, в другу неділю місяця травня.

Фактично невідомо точно коли традиція вшановувати батьків у третю неділю місяця червня прийнялася в Північній Америці і чи вона вийшла із справжньої потреби чи спонукана комерційними чинниками. Але вона закоріниласся і найшла своє право горожанства в ЗСА. З тим і ми, живучи в цій країні вже довгі роки, щораз ширше відзначуємо наших батьків у цю червневу неділю, як не подарунком, то добрим словом чи добрим спогадом.

Популяризує цей звичай також цього року Український Народний Союз, який на Союзівці влаштовує День Батька і запрошує на нього широкі кола своїх членів-батьків, даючи їм теплу гостинну та приємну програму. Чому ні?—Та ж їм належиться щире „дякуємо" за їхній вклад у виховання молодих українських поколінь нарівні з матерями. Те „дякуємо" стає з кожним роком голосніше відколи щораз більше жінок працює професійно, а з тим щораз більше домашніх обов'язків треба ділити на рівні частини поміж матір'ю і батьком.

В цьому, однак, році, коли стоїмо напередодні Дня Батька здається нам, що ми, українці, мусимо вшановувати не лише зате наших батьків, що вони сповняють належно свої родинні обов'язки. Останні місяці, які позначилися широкозакроєною нагінкою на тих наших земляків, які зі зброєю в руках боронили Україну та свої родини, гинули, попадали в неволю, чи тепер доживають віку в святому переконанні, що байдуже в якому однострої, але треба боронити своєї землі — вимагають від нас більше як тільки „дякую".

Тих членів військових з'єднань, особливо 1-ої Дивізії УНА, що в часі Другої світової війни вже були молодими батьками, або стали нами пізніше, треба нам особливо вшанувати в найближчу неділю. Щоб вони відчули, що за ними стоять їхні діти, їхні родини і ціла українська вільна громада в ЗСА та що всім ясне чому саме тепер і відкіля прийшло це шукання за мнимими „воєнними злочинцями" серед найбільш заслужених кадрів українців.

В МОРРІС ПЛЕЙНС, Н. ДЖ. померла Карен Енн Квінлен, яка вже дев'ять років лежала в комі, після того, як її батьки виграли свої старання відлучити всі штучні середники, що підтримували її життя. Справа була у Верховному суді стейту Ню Джерзі та стала прикладом для інших родин, які не бажають підтримувати штучно при житті невилікувально хворих осіб.

Юрій Р. Рибак

МАҐАЗИНОВИЙ КЛЮБ

Здається, що кожний покупець шукає за товаром якнайкращої якости по якнайнижчій ціні. І це самозрозуміле, бо покупці мають обмежений бюджет і кожне заощадження на одній речі дає їм змогу призбирати фонди для — нової. Тому і цікаво спостерігати за жінками, які не працюють і не мають додаткового родинного заробітку, а стараються свій доляр „розтягнути". Заки вони щось куплять — включно з харчем — читають оголошення, слідкують за особливими пропозиціями у часописах, збирають купони, чекають на випродаж і щонайважливіше порівнюють ціну товару, бо абсолютно нижча ціна може бути причиною меншої кількости, гіршої якости, не зважаючи на саме опакування.

Відомі є випадки, де жінки скалькулювали собі, що їм прямо не оплачується іти до праці (розуміється, коли чоловік працює), бо вони ощадним закупом і мудрим провадженням домашнього господарства матеріяльно більше користають.

Є люди, що люблять купувати у гарному приміщенні і платити за це більше і для тих людей існують окремі люксусові крамниці. Але більшість населення — це особи, які мусять себе прмінити до обставин і їм байдуже довкілля і форма, їм потрібний товар, щоб заспокоїти свої потреби. Іншими словами, вони бажають платити якнайнижчу ціну, виминаючи різних посередників, які за свою услугу лише добивають націнку. Тому існує багато знижкових крамниць, які продають дешевше, бо задовільняються меншою націнкою при чому услуга є менша а часами навіть виринає серйозна проблема з направками.

Можна б вважати, що маґазинові клюби (Warehouse Clubs) — це прямо революційний розподіл товару, затерши різницю між гуртовою, а роздрібною продажею. Такі клюби вже від 25 років розвиваються у Европі, одначе у ЗСА є ще новиною. Вони займають простір вільних маґазинів у метрополітальних околицях великою кількістю товару, що має малий добір, однак, є найкращої марки, першорядної якости, а ціни можливо якнайвищі. Тут можна дістати речі до хати, авта, харчування і т.п. Ціль діяльности тих клюбів є заосмотрити товаром малі підприємства, які за це платять річну вкладку.

У 1984 році 65 американських клюбів осягнули оборот двох більйонів долярів, а при кінці цього року уже 100 клюбів повинні б подвоїти цей оборот. Можливості розвою є наглядні і обраховують, що за п'ять років це буде 20-більйоновий бизнес.

Згідно з дефініцією, маґазиновий клюб є закритий для публіки. В основному, покупцями, власниками і завідателями є місцеві малі підприємства такі, як: газолінові стації, ресторани, малі крамниці типу „Мам енд Пап" і т. п. А тому, що суть існування клюбів — це вдержувати великі обороти, вони шукають за збільшенням членства. І тут є змога вибраним групам споживачів, як працівникам державних установ, чи працівникам у школах, шпиталях, банках користати з клюбових привілеїв. Звичайно, цього роду члени не платять річної вкладки, за це їхня ціна товару є на кілька відсотків вища.

У цій новій галузі індустрії маґазинових клюбів проявляється вплив вісьмох більших фірм, чотири з яких контролюють 80 відсотків усього бизнесу. У зв'язку з тим зростає конкуренція поміж фірмами, які мають клюби. Тут висувається основне стратегічне питання — чи один місцевий ринок може помістити два клюби. Це важливе для плянування.

Виглядає, що провадження цього роду підприємства — це простенька річ. Так бодай виглядає назовні, бо приміщення є дуже просте, услуга мінімальна, брак заохот до закупівлі у формі декорації чи виставових вікон, які у модерних крамницях на поверхах зникають і їх радше заступає внутрішній показ товару. Знавці, одначе, твердять, що провадження маґазинового клюбу є складне. Тут є потрібні дуже старанне плянування, скомпліковане процесування інформації та сувора контроля у закупі і доставі товару відносно часу і місця призначення.

Скільки коштує такий клюб, щоб його почати? Якщо йдеться про приміщення, то можна його або купити або винаймати і кошти залежать від місцевости. Для відкриття самого ж пересічного клюбу потрібно додаткових 5 мільйонів дол. Фірми, щоб збільшити свій об'єм продажу не все мають доволі власного капіталу, тому шукають за фондами у інших, а в висліді часто приватне підприємство стає публічним, цебто випускає уділи... або злучується з іншими, які мають капітал для інвестиції. У кожному разі знавці вважають, що постійна погоня за більшими оборотами може порушити основні принципи поняття клюбу і відкрити двері загалові. Це очевидно вплине на збільшення продажу на „один квадратовий фут", що є статистичним мірилом продуктивности деталічних крамниць. Але тут є одне „але". З минулого знаємо, що аґресивна кампанія в приєднанні покупців і широка рекляма збільшать кошти, а з тим і підносять ціну. А чейже ціллю маґазинових клюбів є якраз якнайнижча ціна на ринку!.

А покищо чи не могли б наші кредитівки поцікавитись тими клюбами і використати їхні услуги для користі власного членства?

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про проблеми, що їх ми замикаємо „до шафи"

В останніх днях населення міста Ню Йорку зовсім слушно висловлювало голосно своє негодування з приводу того, що тут відкрито окрему школу для гомосексуальних дітей. Справді, публічне шкільництво має багато недотягнень, а тут за гроші мешканців міста, зглядно за їхні податки, ведуть школу для кого??? І як 12 чи 14-літні діти можуть вже в цьому віці знати свої статеві нахили?

Але декілька останніх років змінили зовсім настанову до цієї дразливої проблеми і тепер не лише вона вийшла з укриття, чи „із шафи", як це кажуть, але виглядає немов її чомусь аж перенаголошують у нашій демократичній країні, де і нам приходиться проживати.

Цей демократизм у всьому і ця виїмкова свобода у відвертому обговорюванні всіх людських проблем є для нас українців, а особливо для старшого покоління, все ще не дуже сприємлива, та ми з принципу ставимося до того неґативно. Ми не звикли до ставлення різних дразливих питань у виразному насвітленні, тим більше, що раніше за спокійного життя на батьківщині, вони навіть не існували в нашій спільноті.

Але часи змінилися, змінилися обставини нашого життя і змінилася настанова нашого молодшого покоління, що виростало вже тут у цій так вільнодумній країні.

А тепер насувається питання — чи можемо далі так замикати „до шафи" всі ті численні проблеми, що наростають у тутешньому житті і які мусять так чи інакше заторкнути і нашу спільноту, бо ми є вже частиною того життя? Чи можемо не порушувати тих складних питань у наших дискусіях, у нашій пресі, у наших організаціях?

Перед кількома днями ми прислухувалися розмові в українському колі знайомих, в більшості молодшого покоління. Вони розказували собі про свої домашні проблеми, про проблеми інших знайомих — про труднощі опіки над старенький батьком, що тікає з хати, про психічне недорозвинення дитини з передової родини, про давню знайому середнього віку, що має недугу Альцгаймера, про родину, що не може погодитися із затяжною недугою рака одного її члена, про сексуальні знущання серед молодих хлопців на літніх та-

(Закінчення на стор. 4)

Т. Мацьків

КНИЖКА НА ЧАСІ

Д-р Тарас Гунчак, професор східньоевропейської історії в Ратґерському університеті, написав коротку, але знамениту, джерельно удокументовану працю про С. Петлюру та українсько-жидівські взаємовідносини в 1917-1921 роках п. н. „Symon Petliura and the Jews: A Reappraisel", Торонто — Мюнхен 1985. Ця праця п.н. „A Reappraisal of Symon Petliura and Ukrainian Jewish Relations", 1917-1921", була надрукована в журналі „Жидівські суспільні науки" (т. 31, No. 3, 1969, pp. 163-184), що її автор доповнив та на прохання і за фінансовою допомогою бл. п. Міріям А. Ґольдеман, вдови визначного жидівського історика, політичного діяча та приятела українців, бл.п. Соломона І. Ґольдемана, проф. Любомир Винар видав з рамені Українського Товариства (УІТ), як початок серії українсько-жидівських дослідів.

Книжка складається з таких частин: 1. Вступ проф. Л. Винара (стор. 2-5), 2. „Симон Петлюра та українсько-єврейські взаємовідносини", 1917-1921 (стор. 7-33) 3. „Лист проф. Гунчака до редактора журналу „Жидівські суспільні науки" (Т. 32, No. 3, 1970, pp. 246-253), як відповідь на спростування Шайковського (стор. 34-43) 4. Документація. Автор подав джерельну літературу (стор. 58-59), та покажчик прізвищ (стор. 60-61).

У своїй праці проф. Гунчак подає історичне тло визвольних змагань українського народу за свою державність, визначує у тому часі ролю Симона Петлюри (1879-1926) та критично аналізує події, зокрема протижидівські погроми в Україні. Автор, опираючись в першу чергу на жидівських та інших чужинецьких джерелах, переконуючо доводить англомовному читачеві, що не могло бути антисемітизму в політиці Уряду Української Народної Республіки (УНР), який не тільки, що визнав жидам національну автономію, але вперше у новітній історії визнав їх як окрему націю. До того часу уряди інших держав визнавали їх як громадян мойсеєвої релігії. Проф. Гунчак покликається на працю визначного жидівського історика, д-ра Марка Вішніцера, який писав у 1919 році: „...Євреї на Україні мають великі національні права. Єврейська мова є офіціяльно визнана, міністерство для єврейських справ широко розвинуло свою діяльність, єврейські релігійні громади свобідно розвиваються, число єврейських шкіл зростає, у новозаснованому університеті в Кам'янці Подільському уряд УНР установив катедру для єврейської історії і літератури...", (стор. 23).

Щож відноситься до трагічних погромів на Україні, — то як слушно автор завважує, — їх причини треба дошукувати в антисемітизмі російської царської політики, гаслом якої було „бєй жідов, спасай Расєю". Адже відомі погроми на Україні, що їх уладжувала т.зв. „Чорна сотня". Зокрема з упадком Тимчасового Уряду Керенського, здеморалізовані частини багатонаціональної російської царської армії, відступаючи з фронтів, стали пострахом для всього населення в Україні. Проф. Гунчак, покликаючись на жидівського історика Е. Черікова пише: „... дороги здеморалізованої солдатески вели через села і міста на Правому березі Дніпра... Єврейське населення знайшлося в надзвичайно скрутному положенні. Содатеска рабувала, нищила, палила. Солдати називали себе більшовиками, тероризували населення, а в краю творили анархію..." (стор. 12). До речі, один з перших погромів на Україні на більшу скалю вчинив II російський ґвардійський корпус у листопаді 1917 року, в часі якого знищено 17 сіл.

Обвинувачувати С. Петлюру за антисемітизм та погроми в Україні в часі визвольних змагань, — слушно підкреслює проф. Гунчак, — це велике непорозуміння і велика кривда для нього. Автор з притиском пише, що „які не були б вияснення, ніщо, абсолютно ніщо, не може оправдати жорстокі погроми" (стор. 8), але як можна закидати Петлюрі антисемітизм і погроми, коли його, ще як студента, називали „єврейським татом" (стор. 16), а будучи секретарем Військових Справ Уряду УНР, Петлюра видавав прикази командуванню Армії УНР щоб не допускати до погромів чи заворушень, бо „у нашій країні не дозволимо на погроми" (стор. 13). За погром у Проскурові (15-го лютого 1919 року) Петлюра приказав арештувати отамана Семесенка, якого польовий суд засудив на кару смерти і присуд виконано, (стор. 27). Подібно засуджено на кару смерти старшину Міщука і кілька козаків за участь у погромі у Райгороді, (стор. 27). У законі з 12-го квітня 1919 року ясно написано: „... Уряд УНР ніколи не буде толерувати погромів проти єврейського населення в Україні, але буде поборювати і карати виновників зі всією суворістю закону", (стор. 25). І винних карали. Наприклад, у селі Смотрич

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Пояснення до заяви, конференції і обіжника

Моя стаття „Тисячоліття Християнства України та українська національна гідність", що була надрукована численними українськими пресовими органами на початку травня, за якою слідувала моя „Заява" з 13-го травня б.р., збентежили багатьох українських громадян. Я особисто дістав багато листів і телефонів, а також мої приятелі-співробітники, що активно включилися у справу нашого Тисячоліття. Тому уважаю за вказаним подати таке пояснення.

У минулому ми не раз дізнавалися про атаку тільки тоді, коли вже було запізно, і спаралізовані її неминучністю, сприймали її як нашу долю.

Коли мені попав в руки перший обіжник організатора запланованої торонтонської конференції і, проаналізувавши його, я зрозумів, що тут українська національна гідність загрожена, я вдарив у всі дзвони на тривогу. Моя ціль була зробити все, щоб українське громадянство не спало, а було свідоме небезпеки ще у хвилину, коли вона, небезпека, була лише в зародку. Крім того, масова мобілізація української громади була потрібна, щоб противник знав, що нас там разом не зможе заскочити.

І дійсно, ота своєчасна освідомленість і активність української громади була великою несподіванкою для противної сторони. Почався відступ. Щоб зробити його легшим, я перебрав „вину" на себе та просив усі редакції, що надрукували мою статтю, не публікувати „торонтонського обіжника" та тексту моєї аналізи того документу, які я їм переслав.

Мої інформації тепер дійсно стали „неповними" і „частинно неточними", бо в наслідок нашої скорої акції, запланований нам загрозливий характер торонтонської конференції став неможливим.

Я вважав і сьогодні вважаю, що моїм „псячим обов'язком" було не починати „хрестоносний похід" проти спосібного молодого вченого, що дався заманити, або проти тої чи іншої інституції, а — ще раз підкреслюю — якнайсильнішим ударом по самому зародкові (як ізраїльці по іракському атомовому реакторові, що тільки що набирав форми) не допустити до профанації Тисячоліття.

З хвилиною коли „рак" на самому зародкові був вирізаний, дальша „мобілізація" сил стала непотрібною. На полеміку для полеміки в мене немає ні сил, ні часу.

Омелян Пріцак
Паризький університет

Д-р Святополк Шумський

ПОЛКОВНИК ТЕОФІЛ ОЛЬШАНСЬКИЙ — ПРИЗАБУТИЙ „КАМІКАЗЕ" УВО

II

Закінчення

Після тієї першої та дуже важливої перемоги слідували численні — інші, в яких військовий хист та відвага молодого командувача-українця приводила гондурасців у велике здивування і подив. Революціонерів зустрічали поразки за поразками. Усі свої попередні осяги вони завдячували лише своєму здібному командирові генералові Ферера, який одначе, загинув в останньому бою біля потоку з рук Теофіла, і щоб не піддатися втік з місця битви. З його смертю революція закінчилася перемогою урядових військ, завдячуючи це в першу чергу командирові-хорунжому українцеві, якому після перемоги дано ступінь полковника.

Після воєнної кампанії, полковника Теофіла Ольшанського призначено до Департаменту охорони столиці Гондурас, звідки незабаром прийшло повідомлення зголоситися на авдієнцію до президента Метія Колиндреса, який урочисто вручив йому найвищу медалю заслуги, золоту з тяжким золотим ланцюгом (біля чверть фунта ваги) та призначив його на шефа слідчого департаменту столиці, де він працював до наступних виборів, після яких у 1934 році прибув на землю Вашінгтона. Лишив він за собою славу лицаря-українця та дбайливого за своїх бійців командира. Лишив він також вірних йому до загину вояків-індіян, які любили його та шанували як батька і брата. Далеко від України, у чужому Гондурасі — його ідейна принциповість та національна мета наказували збройно боротися проти тих, якими вміло керували червоні московські комісари, що шаліли тоді й в Україні. Бурхливий шлях ювілята простелився перед ним, коли йому було лише 14 років життя, коли він, використовуючи сприятливі обставини, разом зі своїм батьком, о. І. Ольшанським — військовим капеляном при УГА вступив добровільцем до третього полку восьмої бриґади. Був учасником чортківської офензиви та в'їзду до Києва, а також перебував з УГА в Кам'янці Подільському. Вступивши до УВО, дев'ятнадцятилітній молодий бойовик — „Філько" був вже загартованим у боротьбі і вповні зрілим. Ось як, його колись характеризував в 20-му числі „Шляху Перемоги" його сусід ще з Хирова, відомий наш політично-громадський діяч М. Пеленський:

„Родина Ольшанських мала в селі велику пошану серед населення. Отець Ольшанський був в'язнем Телергофу після першої світової війни, а сини були завзятими ворогами польських окупантів і боролися з ними де тільки могли. Пригадую собі такий характеристичний випадок. Одного разу ми йшли походом з процесією на кладовище, де були стрілецькі могили, а поляки хотіли нам перешкодити в цьому і відібрати вінки. Провідником походу був якраз Філько Ольшанський який чомусь їхав на коні. Коли зчинилася колотнеча з поляками, він напав конем на польську поліцію і потратував дуже важко одного поліціянта. Коли поляки почали втікати, Філько пустився за ними в погоню і не зупинився навіть перед костелом, а вгнався до середини на коні і там побив одного поліціянта. Як молодий хлопець, Філько служив добровільцем в українській армії під час визвольних змагань і боровся зі своїм братом Андрієм проти поляків. Правдою є, що Філько Ольшанський виконав замах на польського президента Войцеховського. В нього була дуже сильна воля і завзятість та відвага аж до одчайдушности, він шукав ворога, а не оминав його. В розмові був дуже обережний і нікому не признавався до своїх плянів. Правда, він часто робив потягнення на власну руку, але його чини завжди мали певний плян і сенс. Підозрілих йому людей або клав одним ударом кулака на землю або оминав як пошести".

Бурхливий шлях Теофіла Ольшанського, надзвичайно барвистий — етапами його дій, почавши від славної УГА, в якій гартував себе у боях, підпіллям і боротьбою з окупантами — в рядах бойовиків УВО, і його священим рішенням прийняти на себе завдання „камікaзе", а саме: іти на неминучу смерть, виконуючи атентат на президента ворожої держави.

Відтак — несподівана чудесна втеча за кордон, німецька старшинська освіта та виїзд на Кубу, а згодом до Гондурасу, де він став командувачем армії та героєм перемоги урядових військ над лівою революцією. І вкінці — президент цієї країни нагородив його найвищою почесною золотою відзнакою та надав йому ранґу полковника та шефа слідчого департаменту столиці. А згодом — його переїзд до ЗСА та його попис на культурному полі, де він присвятив всю свою увагу театральному мистецтву та українській народній хореографії, чистотою передання якої він вславився в Чикаго та по інших містах ЗСА. Його приваблювали всі форми українського мистецтва та нарешті він зупинився на скульптурі та стає мистцем-скульптором, що полонить його увагу досьогодні. З-під його долотця творяться чудові скульптури українського побутово-історичного характеру, які завойовують велике признання своїх та чужих критиків.

Сьогодні про Теофіла Ольшанського загально знаємо, що він мистець-скульптор та власник української друкарні. Одначе про його геройські чини з юних літ ми мало знаємо або й не чули. Але дивним повелінням долі, згадали його і пам'ятають та вшановують далеко десь в Ізраїлі, в Тель Авіві. Перед нами сторінки ізраїльського польськомовного часопису „Нови Кур'єр" з січня 1972 року, коли то наш славний Василь Авраменко перебував у цій країні. Ми читаємо в цьому часописі такі слова знаного ізраїльського журналіста Хавів Канаана, а саме „Василь Авраменко розудив в мені спомини про перебіг процесу Штайґера, жидівського студента правничого факультету, Львівського університету, члена академічної сіоністичної корпорації 'Макабеа'. Його обвинувачено тоді в атентаті на президента Польщі Станіслава Войцеховського в 1924 році, на свідчення танцюристки державного балету Львівського театру вихристки-жидівки Пастернаківни. Наглий трибунал, який складався з трьох суддів, мав перед собою зізнання Пастернаківни та письмову декларацію Української Військової Організації, яка вела в цей час боротьбу проти прилучення східньої Галичини до Польщі яка твердила, що це їхній бойовик кинув бомбу, задемонструвавши тим свій протест проти переслідувань українців польським окупантом. Одначе судді відкинули свідчення української організації та прийняли обвинувачення Пастернаківни.

Жертва — Штайґер сидів в арешті від вересня 1924 року до грудня 1925 року, під час чого провадилася дика нагінка проти нього та проти жидівських установ. Під час судового процесу судді були схвильовані інформацією, що ще в жовтні 1924 р. зголосився на поліції, на німецькій стороні, в Битомі український студент-втікач Теофіл Ольшанський, який ствердив, що атентат з рамени УВО виконав він, а не Штайґер, та домагався його звільнення. Теофіл Ольшанський уважав, що йому не можна мовчати, коли розпочинається процес проти невинного Штайґера. В результаті зізнань Ольшанського 17-го грудня Штайґера звільнено з арешту".

Особливо вартий нашої уваги є заголовок цієї сторінкової статті ізраїльського часопису, який в перекладі звучав так:

„Ознака життя від Теофіла Ольшанського" (це друковано півторацалевим шрифтом). А далі дещо меншими літерами: „Українець який доконав в 1924 році намагання атентату на президента Польщі, через що відбувався процес Штайґера, сьогодні проживає в Голливуді. Його зізнання врятувало життя жидівському студентові. Пам'ятаєте цей скандальний процес Штайґера? Пам'ятаєте жахливу провокацію, почату польськими антисемітами і владою проти жидівського студента і сіоністського руху?" В цей час неначе відгомоном прокотилося від іншого публіциста з Гайфи, М. Бенякова наступне ствердження: „Знані є многі шляхетні одиниці з посеред українських вчителів, лікарів, і адвокатів, які з наражуванням свого власного життя спішили з допомогою своїм жидівським колеґам даючи для них поміч в харчуванні, одежі та сховищ у своїх домах, опіку та врешті можливість втечі до Румунії та Мадярщини або до партизанських з'єднань. Також, є знаним гуманітарне відношення митрополита Львова Андрея Шептицького, Архиєпископа Сліпого та інших єпископів завдяки яким десятки жидів врятувалися від заглади, знаходячи сховища в греко-католицьких манастирях та в домах священиків українсь-

(Закінчення на стор. 4)

Померла Ірена Небелюк

Ірвінгтон, Н. Дж. — У середу, 12-го червня 1985 року тут померла на 74-му році життя Ірена з Рондяків Небелюк. Парастас буде відправлений у неділю, 16-го червня, о год. 7-ій вечора, у похоронному заведенні Литвина, 1600 Стайвесант авеню, в Юніоні, Н.Дж. Похоронні відправи відбудуться в понеділок, 17-го червня, о год. 9-ій вранці з того ж заведення, а відтак у церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку і на цвинтарі Голливуд в Юніоні.

Покійна залишила в глибокому смутку сина Славка, працівника експедиції видавництва „Свобода", дочку Дарію Рівелу з мужем Луїсом і дочкою Христиною та ближчу і дальшу родину в Америці й Україні.

ВИЯВИЛОСЬ, ЩО В 1983 РОЦІ, священик з Ровд Айленду збрехав під присягою в суді, щоб допомогти Клявсові ван Бюлові в його новій судовій розправі. Під цим обвинуваченням стоїть о. Филип Магалді. Також існують сумніви щодо етики адвокатів ван Бюлова, які наразили священика на кривоприсягу, щоб добитись нового судового процесу.

НУКЛЕАРНИЙ РЕАКТОР мав випадок, подібний до першої стадії реактора, на Тримиливому Острові в Пенсильванії в 1979 році. Нуклеарна комісія сказала, що під час семигодинного випадку минулої суботи не було великого пошкодування реактора біля Толідо, Огайо.

Українська Вільна Академія Наук у США
повідомляє, що
ОГОЛОШЕНА НА П'ЯТНИЦЮ, 21-го ЧЕРВНЯ 1985 р.
ДОПОВІДЬ
проф. Юрія Бойко-Блохіна
не відбудеться.

Український Музичний Інститут
Америки, Інк.
Відділ Нюарк, Н. Дж.
Вівторок, 18-го червня 1985 р., год. 7-ма веч.
РІЧНИЙ ВИСТУП УЧНІВ
кл. форт.: Д. Каранович, Т. Богданської, М. Мацькевич
кл. скрипки: Р. Венке
Заля Українського Народного Дому
140 Проспект Авеню, ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

Світова Федерація
Українських Жіночих Організацій
Комісія Народного Мистецтва
влаштовує
З'ЇЗД
- ЗНАВЦІВ МУЗЕЙНИЦТВА;
- РЕФЕРЕНТОК НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА СКЛАДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ СФУЖО;
- ЗБИРАЧІВ ТА ЛЮБИТЕЛІВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

29-го і 30-го червня 1985 року
на Оселі УНСоюзу СОЮЗІВКА
Кергонксон, Н. Й.
ПРОГРАМА З'ЇЗДУ

Субота, 29-го червня 1985 р.
Реєстрація від 10-1:30 год. по пол.
Год. 1:30-6:00 по пол. — Доповіді з дискусією
Відкриття З'їзду
П. Одарченко: „Досягнення української етнографії в XIX ст."
Н. Світлична: „Відношення совєтської влади до українських мистців"
К. Довбенко: „Мистецький промисл в Україні в прозірках"
Л. Волинець: „Праця в музею та збереження експонатів", прозірки
Год. 6:00-7:30 — Спільна вечеря
Год. 8:00 веч. - Відкриття виставки: М. Стахів - гапти, Н. Кормелюк — кераміка і С. Ґеруляк — кераміка

Неділя, 30-го червня 1985 р.
Год. 10:00-1:00 по пол. — Доповіді з дискусією
„Загальні інформації про українські музеї у вільному світі" — подадуть представники музеїв: з Канади, Европи і ЗСА.
„Приватні збірки" — подадуть їх власники
Год. 1:00-2:00 по пол. — Полуденок
Год. 2:00-4:00 по пол. —
Л. Бурачинська: „Видання про українське народне мистецтво"
Ю. Турченко: „Шедеври українського народного мистецтва", прозірки
Год. 4:00 по пол. — „Підсумки З'їзду"
Доповіді обмежено від 15-30 хвилин

У 40-ЛІТТЯ СМЕРТИ ПРЕЗИДЕНТА А. ВОЛОШИНА

Після підступного вбивства Головного Отамана Симона Петлюри агентом большевицької Москви у травні 1926 року на вулицях Парижу і подібного морду тим самим ворогом українського народу на вулицях Ротердаму першого Голови Проводу Українських Націоналістів полковника Євгена Коновальця, поліційні органи імперіялістичної Москви заарештували 21-го травня 1945 року президента Карпато-Української Республіки Августина Волошина, щоб знищити законно вибраного у всенародному голосуванні репрезентанта суверенної волі українського народу, який ще недавно володів на одній із земель Соборної України.

Президента Августина Волошина вивезли до Москви й запроторили його в Лефортовську тюрму, де 11-го липня 1945 року згинув він геройсько-мученицькою смертю з рук катів НКВД під час допитів від тортур. Тож, минає 40 років від невіджалуваної смерти великого сина Срібної Землі, державного будівничого, всеукраїнського соборника.

Августин Волошин народився 17-го березня 1874 року у священичій родині верховинського села Келечина. Вийшовши з народної гущі, після закінчення теологічних студій в Ужгороді й Братиславі та фізико-математичного факультету в Будапештському університеті, о. Августин Волошин повернувся на рідне Закарпаття, щоб всеціло віддати свої духовні та інтелектуальні сили на службу тоді „Богом і людьми забутого" народу. Крім душпастирювання, яке розпочав у 1897 році, від 1900 року віддавався він педагогічній праці на пості професора Греко-Католицької Учительської Семінарії в Ужгороді, а відтак від 1917 до 1938 року був директором. На еміграції став він професором Українського Вільного Університету, а під час арешту був ректором УВУ.

Хоч найбільше уваги о. проф. д-р Августин Волошин присвятив вихованню національно-свідомого українського учительства, а через нього вихованню молодого покоління, звернув він свою увагу також на піднесення господарського добробуту населення. Крім організації сільсько-господарських шкіл для молоді в понадшкільному віці, заснував він Підкарпатський банк, асекураційне товариство „Бескид", фабрики дзвонів, свічок, сірників тощо. З прибутків із своєї винниці він утримував єдиний сиротинець для українських дітей в країні. В зорганізованому ним видавництві „Уніо" друковано шкільні підручники, чимало з яких він сам написав, видання товариства „Просвіти", у проводі якої був він постійно, а зокрема твори карпато-українських поетів і письменників і журнали для української молоді.

На арену національно-просвітньої та політичної боротьби виступив о. Августин Волошин у молодому віці; вже на початку цього сторіччя очолив боротьбу проти мадяризації Греко-Католицької Церкви Закарпаття, а в обороні кирилиці з успіхом виступив у 1915 році, в часі шаленої мадяризації країни, перед найвищими мадярськими урядовими й церковними чинниками. В 1903 році перебрав редаґування і фінансування єдиної української газети „Науки", яку втримав навіть у найважчих часах війни, а після війни продовжував він видавати її під назвою „Свободи". В червні 1938 року цей тижневик змінено на щоденник „Нова Свобода", яка від жовтня 1938 року до 16-го березня 1939 року була офіціозом уряду Карпатської України, що його очолював прем'єр Августин Волошин.

Коли в 1919 році здавалося, що президент новоствореної Чехо-Словаччини Тома Ґ. Масарик дотримає постанови міжнародного договору й впровадить автономію „в країні русинів на південь від Карпат", Августин Волошин увійшов у склад автономної Тимчасової Директорії на чолі з Григорієм Жатковичем. Автономної адміністрації країни не допущено, тому за ці права розпочав боротьбу А. Волошин з рамени очолюваної ним Першої Центральної Руської-Української Народної Ради, яка, до речі, 21-го січня 1919 року проголосила злуку Закарпаття з соборною Українською Народною Республікою. Для участи в демократичному виборчому процесі він зорганізував Народно-Християнську партію, з рамени якої в 1925 році о. А. Волошин був вибраний послом до парляменту Чехо-Словацької Республіки.

Не було ніякої важливішої події в житті карпатських українців у часі поміж двома світовими війнами, в якій не брав би активної участи о. Августин Волошин. Годі було уявити собі просвітянських з'їздів чи пластових таборів без його участи. Тому був він всіми визнаваним провідником духово-культурного та національно-політичного відродження карпатських українців, за що народ з гордістю і вдячністю називав його „Батьком Волошином". Тож, зовсім природно, що, здобувши свої національно-державні права у жовтні 1938 року карпатські українці поставили о. шамбеляна Августина Волошина на чоло уряду Карпатської України. Вже 2-го листопада 1938 року гітлерівська Німеччина та фашистська Італія завдали молодій державі та її урядові великий удар, віддавши столицю Ужгород кількасотлітнім поневолювачам Карпатської України — Мадярщині. Прем'єр Волошин, міністер Юліян Ревай та інші провідні діячі державного й політичного життя не впали у зневіру, а навпаки із ще більшою завзятістю розбудовували державне життя із столицею в історичному Хусті.

Всі українці на рідних землях і на поселеннях ентузіястично вітали створення національної української держави під Карпатами, а прем'єр Волошин скерував це державне будівництво на шляхи всеукраїнської визвольної боротьби, тісно співдіючи з Організацією Українських Націоналістів, очолюваною тоді полк. Андрієм Мельником. ОУН відрядила в ряди Організації Національної Оборони „Карпатської Січі" чимало свого військово вишколеного активу, який у березні 1939 року, поруч уродженців Срібної Землі, героїчно обороняв останню суверенну державу українського народу перед аґресією по зуби озброєних мадярських військ, які наступали не лише з наказу реґента Мікловша Горті, але й Адольфа Гітлера. Виховані в дусі українського націоналізму карпатські січовики були першою збройною силою у світі, яка поставила збройний спротив усім тим злочинним силам, які так багато лиха накоїли в наступних п'ятьох роках Другої світової війни.

Уряд Августина Волошина володів у Карпатській Україні з виразної волі народу, виявленій у всенародних виборах послів до Сойму Карпатської України, що відбулися 12-го лютого 1939 року у всеукраїнському соборницькому дусі, на яких вибрано А. Волошина послом до Сойму, а 15-го березня 1939 року цей законно вибраний Сойм ухвалив конституційний закон суверенної Карпато-Української Республіки й вибрав Августина Волошина її першим президентом.

Президент Волошин не дав звести себе із суверенницького і всеукраїнського шляху боротьби за волю всього українського народу. Він доручив „Карпатській Січі" збройно обороняти суверенність країни та національну честь усього українського народу. Коли „встоятись не було сили", президент Волошин не скапітулював, а вийшов на еміграцію, де окремим договором із Проводом Українських Націоналістів, на чолі із полк. А. Мельником, включив карпатських українців у всеукраїнський визвольний рух, під проводом ОУН і ПУН. В цьому соборницькому дусі колишні карпатські січовики йшли у похідних групах ОУН до Києва в 1941 році, де були співорганізаторами відродження українського національного життя, за що гинули там з рук Ґестапа; були вони і співосновниками Української Національної Ради, створеної з ініціятиви Олега Ольжича в Києві, як і були вони при творенні Української Національної Ради у Львові. У квітні 1944 року згадані дві ради, разом із Центральною Національною Радою Карпатської України створили Всеукраїнську Національну Раду на чолі з проф. Миколою Величковським, Митрополитом Андреєм Шептицьким і проф. Августином Штефаном.

Президент Волошин ніколи не зійшов із раз обраного всеукраїнського соборницького визвольного шляху. І, власне, за цю його тверду поставу знищив його комуно-московський імперіялістичний поневолювач України.

Добра слава про президента Августина Волошина назавжди залишиться у серцях і пам'яті українського народу.

Травень 1985 року

Провід Українських Націоналістів

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 16-го ЧЕРВНЯ 1985 р.

Парма, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334 Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фінансового секретаря при 3324 Торрінгтон вул. в Пармі. Проситься членів прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Б. Задорецький, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 23-го ЧЕРВНЯ 1985 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217-го Відд., о гог. 2-ій по пол. в церковній залі св. Йосафата зі звичайним порядком нарад. Проситься членів прибути і вирівняти членські вкладки. Можна вкладки вплачувати від год. 1:30 по пол. в тім самім приміщенні. — Ст. Васьків, предс., К. Шевчук, чл. Управи, С. Приймак, фін. секр., С. Мартинюк, кас.

Відбудуться сходини ТУС

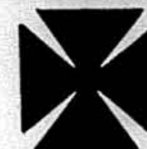
Філядельфія. — Управа Товариства Українських Сеньйорів (ТУС) у Філядельфії влаштовує в середу, 19-го червня, о 12-ій годині вполудне у приміщенні УОКцентру, при 700 Сідар вул. спеціяльну програму, до якої входять інформації з поїздки до Вашінгтону і відвідання радіостанції „Голос Америки", а також відвідання у Балтиморі Лемкодому.

Потім відбудеться висвітлення історичного фільму „За стерном долі" про поселення українців в Америці продукції Славка Новицького та поясненнями Степана Гавриша, головного організатора УНСоюзу.

На сходини запрошується не тільки членів ТУС, членів їх родин, але й усіх мешканців Великої Філядельфії й околиць, які ще не бачили цього фільму. Вступ вільний.

Пізніше, о год. 2-ій по полудні, відбудеться проба жіночого хору і на закінчення — перекуска та товариські ігри.

Замість нев'янучих квітів на свіжу могилу нашої дуже Дорогої і повсякчас Незабутньої
бл. п.
ЗЕНІ ШУСТ
складають на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД 100.00 дол.
•
Глибоке співчуття для Мужа Нестора, Діточок і дальшої Родини.
Іванна і д-р Іван СМАЛЬ з ріднею

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в п'ятницю, 14-го червня 1985 року
з волі Всевишнього в Апопці, Фльорида
відійшов від нас у Вічність на 77-му році життя
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДЗЯДЗЬО
бл. п. проф.
БОГДАН ЗЕНОН ЧЕХОВИЧ
кол. учасник Визвольних Змагань.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулись в суботу, 15-го червня 1985 р. в Апопці, Фльорида.

Горем прибиті:
дружина — ПАРАСКЕВА з дому МЕТЕЛЬСЬКА
син — ІГОР з дружиною ХРИСТЕЮ
донька — ДАНА
донька — ОКСАНА з чоловіком ОЛЕГОМ
внуки:
АНДРІЙ І ДОННА
МАРТА ЗВАРИЧ з чоловіком ІГОРЕМ
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді, в Україні

ПРОСИМО ПРО МОЛИТВИ!

Ділимося сумною вісткою
з Рідною, Приятелями і Знайомими,
що 11-го травня 1985 р. відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, БРАТ І ВУЙКО
бл. п. д-р мед.
Іван Ґроховський
народжений в Рожиськах, Тернопільщина.

ПАНАХИДА була відправлена 14-го травня 1985 р. у похоронному заведенні Музика і Син.

ПОХОРОН відбувся 15-го травня 1985 р. з того ж похоронного заведення до катедри св. о. Миколая, а опісля на кладовище св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІД СМЕРТИ
в четвер, 20-го червня 1985 р., о год. 8-ій ранку
буде відправлена
БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ
в катедрі св. о. Миколая.
В цей день просимо про молитви за спокій Його душі.

У глибокому смутку:
дружина — ЕВГЕНІЯ
сестри — НАСТЯ І АННА з родиною
брати — ЕВГЕН, МИРОН І АНДРІЙ з родиною
кузинка — ЛЬОНЯ МЕЛЬНИК з чоловіком
сестрінка — САНДРА з родиною
сестрінок — ДАВИД з родиною
Ближча і дальша Родина в Америці і в Україні

ПОДЯКА

Цією дорогою бажаю висловити щиру подяку Всім, хто в моєму горю прийшов з поміччю і потіхою.

Щиро дякую о. пароховi Володимирові Климчукові за похоронні відправи, хорові „Славута" за спів під час Панахиди та похоронному заведенні Музика і Син за солідну обслугу. Д-р Юлії Сидор і кузинці Наталії Іванів за зворушливі прощальні слова під час Панахиди і тризни, як також нашій Родині і всім Приятелям, які приїхали здалеко віддалених місцевостей, щоб віддати останню прислугу Покійному.

Дякую всім за квіти, пожертви на Служби Божі і на добродійні цілі.

Нехай Всевишній нагородить Вас всіх своїми щедрими ласками.

Горем прибита
дружина — ЕВГЕНІЯ ҐРОХОВСЬКА з Родиною

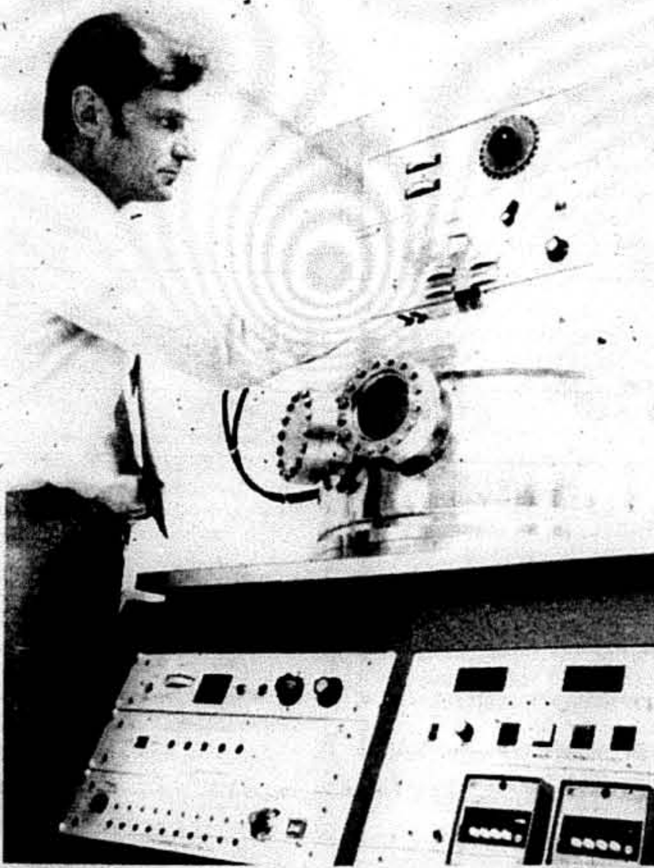
Д-р Карл Зайнінґер...

(Закінчення зі стор. 1)

поміж американською технологією і дослідами Сіменса. Це тут розв'язуються спеціяльні технологічні проблеми виробничого відділу „Продакт Ґрупс". Лябораторії тісно співпрацюють із Принстонським й іншими університетами, які провадять наукові досліди, як наприклад: Карнеґі-Меллон, Каліфорнійським в Берклі, Ратґерським, Пенсильванійським тощо.

Розмова продовжується у затишному ресторані, в двох-трьох хвилинах ходу від будинку лябораторій. Під час обіду торкаємося інших тем. Прохаємо д-ра Зайнінґера розповісти, як почалося його зацікавлення українцями, дещо зі свого життя. Невимушено відповідає, що зацікавлення українцями мало романтичний ґрунт. Карл Зайнінґер, народжений у Німеччині, студіюючи право в Мюнхенському університеті познайомився з українською дівчиною Сонею, яка його причарувала. Щоб могти розмовляти, а головне, щоб сказати про свої почуття рідною їй мовою, він один семестер навчався у тому ж університеті у проф. Наконечної української мови. Ясна річ, першим українським реченням, яке він навчився було: „Я кохаю тебе".

Згодом приїхав за нею до Америки, де молоді люди одружилися. Мають троє дітей — 23-річну дочку Гайді і двох синів — 21-річного Марка та 25-річного Олександра. Дружина, про яку він з глибоким почуттям сказав: „Це їй ми всі завдячуємо своїми успіхами і досягненнями. Без неї я не знаю, чи був би я тим, ким сьогодні є..." — навчила його української мови, познайомила з українською культурою, до вивчення яких заохочував його постійно і Мирон Гунчак, якому він за це вдячний. Зацікавила його і музика, і українська література, особливо твори Франка і Шевченка. „Шкода мені, що в моїй інтенсивній науковій праці залишається так мало вільного часу, щоб я міг глибше познайомитися з вашою літературою".

Науковець за працею в лябораторії Сіменса.

„Скажіть нам, докторе, як ви почувалися, як „натуралізований українець" в українському середовищі?" — запитуємо. „Дуже добре. Коли я приїхав до Америки, я тут нікого не мав, а приятелі і знайомі моєї дружини мене прийняли у своє коло справді дуже щиро і сердечно. Пізнавши їх, я зрозумів українські проблеми і щиро їм співчував. У мене є держава, німецька культура відома у світі, я не потребую її пропаґувати. Українці ж мусять змагатися за державність, за те, щоб їх культура була на належному їй місці серед культур інших народів у світі. Тому мене так дивує, — і про це я постійно говорю моїм приятелям, — чому вони сваряться? В обличчі великих завдань і спільної мети, що стоять перед вами, українці повинні триматися разом, не роздріблювати своєї енергії на несуттєві справи. А мені на це відповідають вони, що ви, мовляв, так говорите, бо не розумієте. Якщо я, який щиро симпатизую і співчуваю вам, не розумію, то як же вас зрозуміють інші?"

У нас ще купа запитань, але обід закінчується, і д-р Зайнінґер пропонує нам туру по лябораторіях. Попереджує, що всі пояснення буде давати англійською мовою, бож необізнаний з українською технічною термінологією. Правду сказати, з нашими „знаннями" високої технології, великої різниці не робить, якою мовою нам пояснюватимуть...

Уважно прислуховуємося, оглядаємо лябораторії. Ось кімната з величезним роботом; далі — кімната, що нагадує операційну в шпиталі, а люди в ній в білих убраннях з рукавицями, немов хірурги. Двері і вікна герметично зачинені, не сміє проникнути в цю кімнату ані найменша порошинка. В ній виробляються мікроскопічні „чіпси". В іншій кімнаті займаються т.зв. „штучним розумом". Наслідки цих досліджень спрямовані на те, щоб „взяти в полон" людську експертизу, як основу для компютора, і маніпулювати цією основою знань, щоб наслідувати людей-експертів в системі машин. Слідують — розподільна компюторська система, мікроелектронічні досліди й інші ділянки цього (для нас жульвернського) наукового світу. Спостерігаючи працю молодих науковців, пересічний вік яких 35 років, мимоволі переймаємося глибоким почуттям пошани і подиву до, здавалося б, необмежених можливостей людського розуму і винахідливости. Наші думки гейби відлунюються в словах д-ра Зайнінґера: „Принцип, що люди є найважливішим майном", ми переводимо в життя. Тут працюють компетентні науковці, інженери, техніки, люди винахідливі і допитливі, — з наявною гордістю за свій персонал розповідає наш господар. — Це — люди дії, які не тупцюють на місці, дивлячись, як життя проходить повз них, ні, вони активно спостерігають, аналізують його і удосконалюють для кращого завтра.

Атмосфера праці, з якою так гармонізує вдекорування, викликає у нас захоплення — все витримане в спокійних лагідних кольорах, — білий, синій, сіро-блакитний. Елеґантні, комфортабельні меблі, просторі кімнати з великими вікнами з виглядом на ліс. „Це не випадково, — каже д-р Зайнінґер. Ми намагаємося створити якнайвигідніші умови праці для затруднених у нас працівників, дати їм максимум вигод. Це дуже важливо, якщо хочете заанґажувати до праці найліпші сили".

Довкола панує спокій, повна відсутність напруження, поспіху, метушні. Лише скупчена концентрація на праці. „Щоб так до останніх деталів зорганізувати все і керувати цього роду працею треба хіба генія", — мимоволі вирвалося у нас. На нашу репліку заперечує д-р Зайнінґер: „Ні, геніяльности тут непотрібно. Але потрібно напруженої праці, потрібно присвяти, ґрунтовних знань і послідовного безперервного вдосконалення їх". До речі, Сіменс в загальному витрачає 195 мільйонів долярів річно на вишколювання та вдосконалення затруднених в його компаніях людей.

Тура закінчилася, час прощатися з нашим симпатичним і уважливим „ґідом", а ми ще так мало дізналися про нього особисто, про його кар'єру, досягнення. Д-р К. Зайнінґер, який так охоче розповідає і відповідає на наші запитання про свою дитину — наукові лябораторії, керувати якими він був запрошений вже маючи ім'я в науковому світі, надзвичайно скромний і скупий на слова, коли торкається його особи. Проте, дізнаємося, що після приїзду до ЗСА, відслуживши в армії під час Корейської війни, він закінчив Принстонський університет в ділянці електронічної інженерії, потім Гарвардську бізнесову школу. Наукові ступені — маґістер, бакалавр, доктор. Працював в компанії Ар-Сі-Ей провідником дослідчої групи в галузі мікроелектричної технології до 1977 року. Вже згодом, пишучи ці рядки, з його біографії дізналися ми про інші етапи його наукової кар'єри: асистент директора в інституті досліджування соняшної енерґії (SERI), директор міркоелектричного відділу технологічних лябораторій Армії, та програмовий менаджер програми „very high speed integrated circuits" в Пентаґоні.

Довгий список досягнень і діяльности в науковому світі не вичерпується вищезгаданим. Згадаємо тут, для прикладу, лише, що д-р Зайнінґер мав понад 50 презентацій, коло 60 публікацій, п'ять патентів, а декілька інших патентів в стадії розгляду. Викладав у найбільших американських університетах, давав численні семінари в них і в індустріяльних дослідчих лябораторіях і т.д. В стейті свого замешкання він є членом Губернаторської ради в Ню Джерзі і дорадчим консультантом системи обслуги населення ґазом і електрикою. Тож, прощаючись, щиро дякуємо за довгий час, що він нам присвятив.

Поверталися додому під глибоким враженням побаченого і почутого, про ці молоді мозки, які працюють над удосконаленням людського життя і про людину, яка керує ними... Колись давно, в журналі СУА „Наш Світ", коли полеміка на тему мішаних подруж була в самому розгарі, одна українка розповіла, як вона вживала всі заходи, щоб її дочка не одружилася з неукраїнцем. На всі арґументи матері молода дівчина вперто мала одну відповідь „кохаю, він мій вибранець".

Одного дня той „вибранець" прийшов до матері і сказав: „Чи ваша нація аж така велика, що вже не знайдеться місця ще для одного українця?"

Знайшлося для нього. Знайшлося тепле місце і для д-ра Карла Зайнінґера.

Полковник...

(Закінчення зі стор. 2)

ких". І він далі пише: „Жиди і українці сьогодні є найбільше 'неблагонадьожним' елементом в СССР. Щораз то частіше арештовують представників української інтеліґенції, письменників та навіть робітників, за 'націоналістичну агітацію' та за 'шпиґунство'. Українці і жиди є вповні зацікавлені в розвалі плянів і політики Кремля. Ворог мого ворога є моїм союзником", — закінчує свою статтю М. Бей-Яков.

Ми мали честь і змогу ближче пізнати ювілята та вивчити його дії протягом років його активного життя. Скромний та завжди привітний полковник Теофіл Ольшанський оповідає свої переживання, включно з тими, коли його життя, так би мовити, „висіло на ниточці" спокійно та з гумором, їх не наголошуючи. Він уважає, що усі етапи його життя — це є його священний обов'язок перед Богом і Україною, за що спеціяльних признань йому не належиться, та жаліє, що не виконав він своїх завдань з більшим успіхом. Ми розуміємо його шляхетну скромність, одначе наша мовчанка про нього та його давні чини, були б непростимим гріхом, тому що герої, які готові скласти життя за свій нарід — це є вибранці нації — це одчайдушні „камікадзе", прикладом яких був наш 80-річний ювілят — полковник Теофіл Ольшанський.

Книжка...

(Закінчення зі стор. 2)

на Волині, за участь у погромі, польовий суд засудив чотирнадцять козаків на кару смерти. Так само засуджено винних у місцевостях Оринин, Китайгород, Тальни, Вахнівка. Марголін у своїй праці „Україна і політика Антанти" наводить декілька екзикуцій за участь у погромах, як, наприклад польовий суд засудив В. Винника на кару смерти за поранення Йоселя Астера в селі Залуківцях коло Станиславова, (стор. 28). На жаль, з причин незалежних (три фронти, большевицька пропаґанда, диверсія), юрисдикція та прероґативи Уряду УНР були дуже обмежені. Проф. Гунчак наводить інтерв'ю Арнольда Марголіна, відомого жидівського історика, політичного діяча і пізніше міністра Закордоних Справ УНР для журналу „Жидівська Хроніка", (16-го травня 1919 року), в якому він сказав: „... Український уряд є проти погромів, їх поборює та не поносить за них відповідальности", (стор. 24).

Особливо є цінна відповідь проф. Гунчака Шайковському, в якій він спокійно — Sine ira et studio" — без гніву й пристрасти" — збиває його закиди. Наприклад Шайковський пише, „... що все, що український уряд робив, було інспіроване німцями" (Sic!), або „... український самостійницький рух був по суті ділом місцевих большевиків", (стор. 36-7). Що воно було навпаки, проф. Гунчак наводить багато доказів з жидівських та інших чужинецьких джерел. Наприклад, адмірал англійської воєнної фльоти на Чорному морі звітував до Лондону 6-го червня 1919 року:

„... Bolshevism in the Ukraine is rapidly losing ground... The peasants and workmen found that their own local Soviets were formed, for the most, by the hated Jews; that those Soviets carried out their requisitions on the workers and peasants as well as the landowners; and that the Bolshevik reign was even more tyrannical than any government they had ever suffered from. Rightly the blame is apportioned to the Jews. And there are signs of violent anti-Jewish movement spreading all over the South of Russia... This anti-Jewish movement is, in effect, an anti-Bolshevik one as practically all the regimental Commissars are Jews, and Jews largely predominate in nearly all the Soviets", (London Public Record Office, F. O. 371/3965, Doc. No. 96522).

Шкода, що проф. Гунчак не помістив у своїй книжці вияснення Шайковського, щоб читач сам мав нагоду його прочитати та зробити висновки. Дуже добре сталося, що редакція журналу „Жидівські суспільні науки" помістила працю проф. Гунчака, яка дала можливість неупередженому американському жидові познайомитися з „другою стороною медалі". Такий почин треба привітати і бути вдячним так авторові, як і редакторові цього американсько-жидівського журналу. Українському Історичному Товариству належить висловити признання за публікацію вартісної праці, що є дуже на часі. Ціна книжки з пересилкою тільки 6 дол. Замовляти можна: „Ukrainian Historian", P.O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

Про проблеми...

(Закінчення зі стор. 2)

борах, про страх перед недугою АІДС, що поширюється у застрашаючий спосіб, і скоро охопить мільйон людей, про надмірне уживання алькоголю серед нашої громади.

Усе це щоденні проблеми, про які важко мовчати, коли вони наближаються і до вас. Та, як надійшов хтось із „старшого покоління", розмова поміж молодими затихла, бож, мовляв „про такі справи ми не говоримо, у нас такого немає..."

Так це правда, ми про ці справи не говоримо, не пишемо, бо якось не личить. Можна хіба шептати або замкнути всі ці проблеми далеко „у шафу" та далі прикидатися, що вони не існують.

Коли, однак, у деяких напрямах свобода публічного вияву проблем у американській спільноті, як ось, наприклад, цілого руху рівноправности для гомосексуалістів пішла вже таки задалеко, то можливість обговорення явно інших, менше драстичних питань може в багатьох випадках допомогти знайти для них розв'язку. Проблема суспільної, лікарської чи психічної опіки у нашому українському середовищі все ще стоїть на дуже задньому пляні.

У навалі громадських і політичних справ ми не маємо часу навіть подумати про такі „звичайні" справи і не знаходимо публічного місця, де б можна їх обговорити. А життя складається не лише із високих поривів, але й низин, а ці останні можуть своїм тиском знищити людину, а то й цілі родини.

О-КА

ВІДІЙШЛИ
● ВІД НАС ●

ВОЛОДИМИР ВАСИЛИШИН, член УНС Відд. 307-го ім. А. Шептицького в Бостоні, Масс., помер 11-го травня 1985 року на 60-му році життя. Нар. 1925 року в селі Вороблячин, Рава Руська, Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Марію, доньок Олександру з мужем і дітьми і Тамару та сина Адама з родиною, сестри відбувся 15-го травня 1985 року на цвинтарі св. Йосифа в Вест Роксбері, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!

Дмитро Ґалонжка, секр.

ЮРІЙ ЩЕРБАТИЙ, член УНС Відд. 259-го ім. Рождества Пречистої Діви Марії в Чикаґо, Ілл., помер 22-го квітня 1985 року на 68-му році життя. Нар. 6-го червня 1918 року в Чикаґо. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку сестер Анну Росс і Ірену Вассонг, племінників і племінниць. Похорон відбувся 25-го квітня 1985 року на цвинтарі св. Марії в Евергрін, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!

Дж. Ґуглик, секр.

ВАСИЛЬ БУН, член УНС Відд. 216-го у Філядельфії, Па., помер 25-го квітня 1985 року на 64-му році життя. Нар. 13-го лютого 1921 року в Україні. Залишив у смутку дружину Таїсу і сина Фреда. Членом УНС став 1965 року. Похорон відбувся у Філядельфії, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Секретар.